

TER BESLISSING

Aan
de minister

gez.

nota

Werkafspraken vertrouwelijke overleggen met Tweede Kamer

Rijksbegroting
Directie Begrotingszaken

Persoonsgegevens

Datum
14 november 2023

Notanummer
2023-0000258093

Bijlagen
1. Brief aan TK
2. Huidige werkafspraken
3. Verzoek van TK
4. Voorstel aanpassing
5. Brief uit 2021
6. Werkafspraken EK

Aanleiding

De commissie Financiën van de Tweede Kamer heeft een verzoek (bijlage 3) aan u gedaan om de huidige werkafspraken voor informatievoorziening inzake vertrouwelijke informatie, zoals koersgevoelige, bedrijfsgevoelige of toezichtvertrouwelijke informatie d.d. van april 2020 (bijlage 2) aan te passen. Het voorstel voor de aangepaste werkafspraken is bijgevoegd (bijlage 4).

Beslispunten

U wordt geadviseerd om:

- in te stemmen met de bijgevoegde brief (bijlage 1);
- de brief te ondertekenen;
- akkoord te gaan met de openbaarmaking van bijgevoegde bijlagen en de onderhavige nota, conform de beleidslijn Actieve Openbaarmaking (daarbij worden de omliggende delen van de nota voorafgaand aan de openbaarmaking onzichtbaar gemaakt).

Na ondertekening zullen de brief en de bijbehorende nota en bijlagen naar de Tweede Kamer worden verstuurd.

Kernpunten

- Het verzoek borduurt voort op een eerder verzoek van uw ambtsvoorganger uit 2021 (bijlage 5). Hierin is de Tweede Kamer verzocht om de huidige werkafspraken aan te passen aan de werkafspraken die met de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer zijn gemaakt (bijlage 6).
- Met de voorgestelde aanpassing worden de werkafspraken van de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer in lijn gebracht met de werkafspraken van de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer. De formuleringen van de werkafspraken zijn nagenoeg identiek.
- De voorgestelde werkafspraken (bijlage 4) gelden alleen tussen het ministerie van Financiën en de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer. In het rapport van de evaluatie van de Comptabiliteitswet 2016 dat op korte termijn naar de Tweede Kamer wordt gestuurd, staat de aanbeveling om te overwegen of andere ministers en commissies de werkafspraken kunnen gebruiken. Het is dus mogelijk dat deze

werkafspraken in de toekomst ook voor andere Kamercommissies van de Tweede en/of Eerste Kamer en de ministeries zullen gaan gelden.

Toelichting

De werkafspraken met de commissie voor Financiën gaan over de praktische omgang met vertrouwelijke informatie, zoals koersgevoelige, bedrijfsgevoelige of toezichtvertrouwelijke informatie over bijvoorbeeld voorgenomen aandelentransacties (zoals uitbreiding van aandelenkapitaal van staatsdeelnemingen) en andere rechtshandelingen die in artikel 4.7 van de Comptabiliteitswet 2016 zijn genoemd (o.a. vermogen verstrekken aan privaatrechtelijke rechtspersonen). De werkafspraken bevatten regels en uitgangspunten voor de vertrouwelijke omgang met dergelijke informatie.

Het verzoek van de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer vloeit voort uit een eerder verzoek van uw ambtsvoorganger d.d. december 2021 om de eerdere werkafspraken aan te passen naar aanleiding van overleg met de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer. De werkafspraken met de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer zijn bijgevoegd (bijlage 6) en wijken op een paar punten af van de huidige werkafspraken van de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer. De afwijkingen zijn:

1. Er is vastgelegd dat de leden van de Eerste Kamer desgewenst met leden van de Tweede Kamer kunnen overleggen voor zover beide leden als *insider* zijn aangemerkt en voorafgaand een verklaring omtrent de vertrouwelijkheid hebben ondertekenend.
2. Ook is geregeld dat verslagen van eerdere vertrouwelijke (schriftelijke of mondelinge) overleggen met de Tweede Kamer bij de Eerste Kamer ter inzage kunnen worden gelegd.
3. Er is beschreven dat een senator die verhinderd is zich alleen mag laten vervangen door zijn/haar fractievoorzitter.
4. Onderliggende stukken kunnen tijdens het overleg aan de senatoren worden uitgereikt en vervolgens weer worden ingenomen.

De commissie voor Financiën van de Tweede Kamer heeft een voorstel gedaan voor de wijziging van de bestaande werkafspraken. Enerzijds is de aanleiding gelegen in het eerdere verzoek van de Minister van Financiën voortvloeiend uit de werkafspraken die met de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer zijn gemaakt. Anderzijds is de aanleiding gelegen in de gewijzigde *Regeling vertrouwelijke stukken*¹ van de Tweede Kamer en de praktijkervaringen van de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer. De bovenstaande vier punten omtrent de Eerste Kamer zijn ook in de werkafspraken van de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer verwerkt. Met het bekrachtigen van dit voorstel komen de werkafspraken van de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer overeen met de werkafspraken van de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer.

Hoewel de werkafspraken van beide Kamers vrijwel identiek zijn, zijn twee

¹ De Regeling vertrouwelijke stukken staat los van de onderhavige werkafspraken met de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer. De Regeling vertrouwelijke stukken heeft betrekking op de registratie, inzage en behandeling van vertrouwelijke stukken en geldt voor de gehele Tweede Kamer. Eind 2021 is deze regeling (technisch) aangepast.

aspecten expliciet tot uitdrukking gebracht in de werkafspraken van de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer en niet in de werkafspraken van de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer. Op de eerste plaats hanteert de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer twee lijsten van Kamerleden die mogelijk geraadpleegd moeten worden bij vertrouwelijke overleggen inzake koersgevoelige informatie: een lijst Kamerleden die het woord voeren over staatsdeelnemingen en een lijst Kamerleden die het woord voeren over financiële instellingen. Dit punt komt niet aan bod in de werkafspraken met de Tweede Kamer. De commissievoorzitter van de Tweede Kamer bekijkt in overleg met de commissiegriffier en de minister van Financiën welke Kamerleden uitgenodigd moeten worden. Uitgangspunt daarbij is dat alle fracties, groepen of afsplitsingen daarvan in de gelegenheid worden gesteld om met een persoon deel te nemen. Gelet op deze afspraak is een expliciete werkafpraak over een nader onderscheid naar de verschillende (genodigden)lijsten van Kamerleden niet relevant.

Op de tweede plaats wordt de locatie voor het vertrouwelijke overleg in de werkafspraken van de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer door de voorzitter van de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer in overleg met de commissiegriffier en de Minister van Financiën bepaald. Het vertrouwelijke overleg in de Tweede Kamer vindt volgens de werkafspraken plaats in een besloten vergadering van de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer. Hieruit kan worden afgeleid dat de locatie bij de Tweede Kamer zal zijn. Er is dus geen aanleiding om een expliciete werkafpraak hierover op te stellen.

Een laatste onderscheid is dat de tijdelijke terinzagelegging in de werkafspraken van de commissie Financiën van de Tweede Kamer vermeld wordt. Dit is in lijn met de gewijzigde Regeling vertrouwelijke stukken van de Tweede Kamer. De werkafspraken van de commissie Financiën van de Eerste Kamer hebben alleen betrekking op terinzagelegging *voorafgaand of tijdens* het vertrouwelijke overleg.

Communicatie

Over deze brief zal geen actieve communicatie worden voorbereid.

Politiek/bestuurlijke context

April 2020 – Minister van Financiën heeft werkafspraken met de commissie voor Financiën van de Tweede Kamer gemaakt.

Oktober 2021 – Minister van Financiën heeft werkafspraken met de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer gemaakt.

December 2021 – Minister van Financiën heeft verzoek aan de Tweede Kamer gedaan om aanpassing van huidige werkafspraken naar aanleiding van de werkafspraken die met de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer zijn gemaakt.

Oktober 2023 – Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer verzoekt de Minister van Financiën om de voorgestelde aanpassing van de werkafspraken te bevestigen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Doc. nr.	Datum	Titel doc.
1		Bijlage 1 - Brief over aanpassing van werkafspraken over informatievoorziening inzake vertrouwelijke
2	15-4-2020	Bijlage 2 - Huidige werkafspraken
3	27-10-2023	Bijlage 3 - Verzoek aan Minister van Financiën
4		Bijlage 4 - Voorstel aangepaste werkafspraken
5	3-12-2021	Bijlage 5 - Brief uit 2021
6	12-10-2021	Bijlage 6 - Werkafspraken met Eerste Kamer

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directie Begrotingszaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

Persoonsgegevens

www.minfin.nl

Ons kenmerk

2023-0000258085

Uw brief (kenmerk)

2021Z22489/2023D44922

Datum

Betreft Aanpassing van werkafspraken over
informatievoorziening inzake vertrouwelijke informatie

Geachte voorzitter,

De vaste commissie voor Financiën van uw Kamer heeft onlangs enkele aanpassingen voorgesteld in de werkafspraken over informatievoorziening inzake vertrouwelijke informatie, zoals koersgevoelige, bedrijfsgevoelige of toezichtvertrouwelijke informatie, en mij verzocht om hiermee in te stemmen.¹ Ik kan mij goed vinden in deze wijzigingen. De werkafspraken met uw commissie voor Financiën komen overeen met de werkafspraken die ik met de commissie voor Financiën van de Eerste Kamer heb gemaakt.² Eind 2021 gaf ik al aan het wenselijk te vinden om de werkafspraken van uw commissie voor Financiën hierop aan te passen.³ Naast deze aanpassingen voegt uw commissie voor Financiën daar nog enkele wijzigingen aan toe. Deze wijzigingen zijn het gevolg van ervaringen in de praktijk en de gewijzigde Regeling vertrouwelijke stukken van de Tweede Kamer. Ook met deze aanvullende wijzigingen stem ik in.

Het verheugt mij dat de werkafspraken van de commissies voor Financiën van de Eerste Kamer en uw Kamer na het doorvoeren van de voorgestelde wijzigingen geharmoniseerd zijn. Ik verzoek u mijn instemming met de voorgestelde wijzigingen aan de commissie voor Financiën van uw Kamer over te brengen, zodat de werkafspraken geformaliseerd kunnen worden.

Hoogachtend,

de minister van Financiën,

Sigrid A.M. Kaag

¹Brief van de griffier van de van de vaste commissie voor Financiën van 27 oktober 2023 (2021Z22489/2023D44922).

²Verslag van een schriftelijk overleg (Kamerstukken I 2021/22, CXLI-B).

³Brief van de Minister van Financiën van 3 december 2021 (2021D47694).

Voorstel werkafspraken vertrouwelijke overleggen

Versie 1.0 d.d. 15 april 2020

Beoogde Werkafspraken inzake vertrouwelijke overleggen Ministerie van Financiën en commissie Financiën Tweede Kamer:

Ministerie van Financiën – Tweede Kamer, commissie Financiën

	Vertrouwelijk (mondeling) overleg vindt plaats op het moment dat niet kan worden uitgesloten dat een overheidsmaatregel moet worden getroffen en de aanleiding en mogelijke oplossingsrichtingen voldoende in kaart zijn gebracht om in een vertrouwelijk overleg aan de Tweede Kamer te kunnen toelichten.
1.	Noodzaak tot vertrouwelijkheid van dit overleg kan bijvoorbeeld zijn koersgevoelige, bedrijfsgevoelige, of toezichtvertrouwelijke informatie, bijvoorbeeld inzake het voornemen tot het aangaan of uitbreiden van staatsdeelnemingen waarop wettelijke geheimhoudingsbepalingen van toepassing zijn, waardoor voorafgaande autorisatie en het openbaar informeren in het kader van het budgetrecht niet mag of wenselijk wordt geacht.
	Het eerste vertrouwelijke overleg in een besloten commissievergadering vindt plaats op initiatief van de Minister, indien er vaststaat dat er sprake is van vertrouwelijke informatie. De Minister neemt daartoe telefonisch contact op met de voorzitter van de vaste Kamercommissie Financiën en deelt mee dat hij graag op vertrouwelijke basis met de commissie wil overleggen. Daarbij wordt het onderwerp van het overleg niet genoemd. Vervolgoverleg in een besloten commissievergadering vindt plaats op initiatief van de Minister dan wel op initiatief van de commissievoorzitter. De commissievoorzitter zal de commissiegriffier informeren.
2.	De commissievoorzitter en de commissiegriffier zullen direct nadat zij zijn geïnformeerd een verklaring met betrekking tot vertrouwelijkheid tekenen. Daarbij wordt de standaardverklaring gebruikt (zie bijlage verklaring insiders). De commissievoorzitter zal in afstemming met de commissiegriffier en de minister telkens vaststellen wie er voor een vertrouwelijk overleg uitgenodigd dienen te worden. Uitgangspunt daarbij is dat alle fracties en groepen, of afsplitsingen daarvan in de gelegenheid gesteld dienen te worden met één woordvoerder deel te nemen aan het overleg. Uit de afstemming tussen commissievoorzitter, commissiegriffier en Minister komt de maximale kring van eventuele insiders tot stand voor een vertrouwelijk overleg waarbij de geheimhoudingsplicht op grond van artikel 143, eerste lid, van het Reglement van Orde van

	toepassing is en waarbij voor de ontvangen vertrouwelijke informatie het mededelingsverbod van artikel 10 van de Verordening marktmisbruik (MAR) geldt. Uitgenodigde Kamerleden tekenen voorafgaand aan deelname aan het eerste vertrouwelijke overleg een verklaring. Daarbij zal het onderwerp van het overleg niet genoemd worden. Kamerleden dragen zelf zorg voor de geheimhouding van de ontvangen vertrouwelijke informatie. Indien uitgenodigde Kamerleden geen verklaring tekenen, nemen zij niet deel aan het vertrouwelijke overleg en zullen zij de vertrouwelijke informatie niet ontvangen. De commissiegriffier houdt de insiderlijst bij, met alle bijkomende verplichtingen. De Minister, als bron van de Koersgevoelige Informatie (KGI), kan dan volstaan met de Tweede Kamer, met als contactpersoon de commissievoorzitter, als entiteit op de eigen insiderlijst te vermelden. Als een relevante toezichthouder erom vraagt, moet de Tweede Kamer de eigen insiderlijst overleggen.
3.	De commissievoorzitter nodigt de aldus besproken leden uit deel te nemen aan een vertrouwelijk overleg. Die uitnodiging dienen zij geheim te houden, los van de vraag of zij wensen deel te nemen aan het vertrouwelijke overleg. Ook het feit dat er een overleg wordt gehouden, dienen zij geheim te houden. In Parlis en/of andere informatiesystemen van de Tweede Kamer wordt geen informatie opgenomen over het vertrouwelijke overleg. Het vertrouwelijk overleg vindt plaats vanwege de wenselijkheid van tijdige betrokkenheid van de Kamer/commissie. Leden die besluiten het overleg bij te wonen, worden ten laatste bij aanvang van het overleg op de hoogte gesteld van het onderwerp. Zij zouden dan alsnog kunnen besluiten geen kennis te willen nemen van de informatie, maar dienen ook dan geheimhouding te betrachten over het onderwerp alsmede het plaatsvinden van het overleg. Tijdens het overleg worden de aanwezige leden door de Minister geïnformeerd. Tijdens het overleg kunnen de leden (technische) vragen stellen, leden wordt niet om instemming gevraagd, evenmin wordt er gevraagd naar hun (fractie)standpunt.
4.	Vanuit het Ministerie van Financiën nemen ten hoogste deel aan het overleg: – De Minister van Financiën. – Eén of meer Financiënambtenaren. Indien betrokkenheid van toezichthouders noodzakelijk is nemen vanuit de toezichthouder ten hoogste deel aan het overleg de in rang hoogst verantwoordelijke vertegenwoordiger van de toezichthouders en één of meer medewerkers.
5.	Vanuit de Tweede Kamer nemen op enig moment ten hoogste deel aan het overleg: - Voorzitter commissie Financiën.

	- Eén Kamerlid per fractie en groep of afsplitsingen daarvan. Een Kamerlid dat is verhinderd kan alleen worden vervangen door zijn/haar fractievoorzitter. - Een griffier van de commissie Financiën. - Eventueel één stenograaf van de Dienst Verslag en Redactie.
6.	Alle deelnemers van de zijde van de Kamer aan het overleg tekenen vooraf een verklaring waarmee zij bevestigen dat zij kennis hebben genomen van het mededelingsverbod en de overige verplichtingen die uit de MAR voortvloeien. Deze verklaring legt geen verplichtingen op die verder gaan dan de MAR. Eenieder die verzocht is een verklaring te tekenen, wordt door de commissiegriffier van de commissie op een insiderlijst geplaatst. De getekende verklaringen worden door de commissiegriffier bewaard. Mochten leden van de commissie met hun fractievoorzitter over de verkregen informatie willen overleggen, dan melden zij dat vooraf aan de commissiegriffier. Die geeft aan hen een gelijkkluidende verklaring mee, die de fractievoorzitter dient te ondertekenen voordat hij van het commissielid informatie ontvangt. Daarbij zal het onderwerp van het overleg voor het ondertekenen van de verklaring niet genoemd worden. De getekende verklaring wordt weer ingeleverd bij de commissiegriffier en die voegt de naam van de fractievoorzitter toe aan de insiderlijst en bevestigt dit aan de fractievoorzitter. De fractievoorzitter draagt zelf zorg voor de geheimhouding van de ontvangen vertrouwelijke informatie. Mocht de fractievoorzitter hierover willen overleggen met andere fractievoorzitters, dan dient hij zich eerst via de commissiegriffier ervan te vergewissen dat die andere fractievoorzitter ook op de insiderlijst is opgenomen. Is dat niet het geval, dan kan de fractievoorzitter niet over de vertrouwelijke informatie overleggen met de fractievoorzitter die niet is opgenomen op de insiderlijst.
7.	De informatieverschaffing kan worden ondersteund door vertrouwelijk opgestelde en getoonde presentaties van de zijde van Financiën en/of de toezichthouder.
8.	Geheimhouding is een expliciete voorwaarde om aan het overleg deel te nemen. Van het overleg kan door de commissiegriffier in overleg tussen de commissievoorzitter en de Minister besloten worden tot het maken van een verslag. Dat kan een verslag op hoofdlijnen zijn of een beschrijving van het proces. Het verslag, dat naar zijn aard even vertrouwelijk is als het overleg zelf, kan, met de eventueel in het overleg gepresenteerde of uitgereikte documenten en de eventueel gemaakte aantekeningen van de leden, worden opgeslagen in de kluis van de commissiegriffier totdat de informatie wel openbaar kan worden gemaakt. Indien de commissie een (vertrouwelijk) stenografisch verslag zou wensen te laten opmaken, dient een stenograaf van de Dienst Verslag en Redactie aan de vergadering deel te nemen. Een stenografisch verslag kan dienstig zijn voor de paper trail, indien daarin wordt vastgelegd wie aanwezig waren, en dat zij op wettelijke bepalingen gewezen zijn.
9.	De commissievoorzitter en de minister overleggen over het moment waarop de verstrekte informatie openbaar kan worden gemaakt.

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie Financiën

Aan de minister van Financiën

Plaats en datum: Den Haag, 27 oktober 2023
Betreft: Aanpassing van de bestaande werkafspraken voor het vertrouwelijk informeren van de commissie Financiën over (mogelijke) koersgevoelige onderwerpen
Ons kenmerk: 2021Z22489/2023D44922
Uw kenmerk: 2021-0000242569
Uw brief van: 3 december 2021

Geachte mevrouw Kaag,

De vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer heeft in haar procedurevergadering van 26 oktober 2023 gesproken over de werkafspraken die in april 2020 zijn gemaakt met de toenmalige minister van Financiën, de heer Hoekstra, over het vertrouwelijk informeren van de commissie in gevallen waarbij mogelijk koersgevoelige informatie aan de orde is en de kring van personen die daarvan kennis nemen zo beperkt mogelijk zou moeten zijn.¹ Deze werkafspraken zijn sinds april 2020 enkele malen toegepast.

De commissie heeft vastgesteld dat deze werkafspraken hun nut hebben bewezen. De commissie ziet niettemin aanleiding enige aanpassingen in de werkafspraken door te voeren en heeft besloten u te verzoeken daarmee in te stemmen.

De door de commissie wenselijk geachte aanpassingen zijn in de bijlage opgenomen. De voorgestelde wijzigingen zijn gemarkeerd en toegelicht in de voetnoten.

De commissie is mede door de werkafspraken die de toenmalige minister van Financiën in 2021 heeft gemaakt met de Eerste Kamer over het vertrouwelijk delen van koersgevoelige informatie tot het oordeel gekomen dat aanpassing van de eigen werkafspraken wenselijk is. De afspraken die met de Eerste Kamer zijn gemaakt, wijken op een aantal onderdelen af van de afspraken met de Tweede Kamer.²

Daarnaast vormen de ervaringen met de toepassing van deze afspraken sinds 2020 reden om tot aanpassing over te gaan. Ook geeft de gewijzigde Regeling vertrouwelijke stukken van de Tweede Kamer aanleiding tot aanpassing van de werkafspraken.

De commissie verzoekt u voor 6 december 2023 schriftelijk te laten weten of u met de door de commissie voorgestelde wijzigingen instemt.

Bij dezen breng ik het verzoek van de commissie aan u over.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Financiën,

A.H.M. Weeber

¹ Brief van de minister van Financiën van 15 april 2020 ([28165-323](#)) en de reactie daarop van de vaste commissie voor Financiën van 21 april 2020 ([2020D15246](#))

² Brief van de minister van Financiën van 3 december 2021, [2021Z22489](#).

Voorstel voor aanpassing werkafspraken met Tweede Kamercommissie voor Financiën

Ministerie van Financiën – Tweede Kamer, commissie Financiën

1. Vertrouwelijk (mondeling) overleg vindt plaats op het moment dat niet kan worden uitgesloten dat een overheidsmaatregel moet worden getroffen en de aanleiding en mogelijke oplossingsrichtingen voldoende in kaart zijn gebracht om in een vertrouwelijk overleg aan de Tweede Kamer te kunnen toelichten.

Noodzaak tot vertrouwelijkheid van dit overleg kan bijvoorbeeld zijn koersgevoelige, bedrijfsgevoelige, of toezichtvertrouwelijke informatie, bijvoorbeeld inzake het voornemen tot het aangaan of uitbreiden van staatsdeelnemingen waarop wettelijke geheimhoudingsbepalingen van toepassing zijn, waardoor voorafgaande autorisatie en het openbaar informeren in het kader van het budgetrecht niet mag of wenselijk wordt geacht.

2. Het eerste vertrouwelijke overleg in een besloten commissievergadering vindt plaats op initiatief van de Minister, indien er vaststaat dat er sprake is van vertrouwelijke informatie. De Minister neemt daartoe telefonisch contact op met de voorzitter van de vaste Kamercommissie Financiën en deelt mee dat hij graag op vertrouwelijke basis met de commissie wil overleggen. Daarbij wordt het onderwerp van het overleg niet genoemd.

Vervolgoverleg in een besloten commissievergadering vindt plaats op initiatief van de Minister dan wel op initiatief van de commissievoorzitter.

De commissievoorzitter zal de commissiegriffier informeren.

De commissievoorzitter en de commissiegriffier zullen direct nadat zij zijn geïnformeerd een verklaring met betrekking tot vertrouwelijkheid tekenen. Daarbij wordt de standaardverklaring gebruikt (zie bijlage verklaring insiders).

De commissievoorzitter zal in afstemming met de commissiegriffier en de minister telkens vaststellen wie er voor een vertrouwelijk overleg uitgenodigd dienen te worden. Uitgangspunt daarbij is dat alle fracties en groepen, of afsplitsingen daarvan in de gelegenheid gesteld dienen te worden met één woordvoerder deel te nemen aan het overleg.

Uit de afstemming tussen commissievoorzitter, commissiegriffier en Minister komt de maximale kring van eventuele insiders tot stand voor een vertrouwelijk overleg waarbij de geheimhoudingsplicht op grond van artikel 15.13, eerste lid, van het Reglement van Orde¹ van toepassing is en waarbij voor de ontvangen vertrouwelijke informatie het mededelingsverbod van artikel 10 van de Verordening marktmisbruik (MAR) geldt.

Uitgenodigde Kamerleden tekenen voorafgaand aan deelname aan het eerste vertrouwelijke overleg een verklaring. Daarbij zal het onderwerp van het overleg niet genoemd worden. Kamerleden dragen zelf zorg voor de geheimhouding van de ontvangen vertrouwelijke informatie. Indien uitgenodigde Kamerleden geen verklaring tekenen,

¹ Dit artikel geldt sinds 1 april 2021 en correspondeert met artikel 143 uit het oude Reglement van Orde, dat is geciteerd in de geldende werkafspraken.

nemen zij niet deel aan het vertrouwelijke overleg en zullen zij de vertrouwelijke informatie niet ontvangen.

De commissiegriffier houdt de insiderlijst bij, met alle bijkomende verplichtingen. De Minister, als bron van de Koersgevoelige Informatie (KGI), kan dan volstaan met de Tweede Kamer, met als contactpersoon de commissievoorzitter, als entiteit op de eigen insiderlijst te vermelden.

Als een relevante toezichthouder erom vraagt, moet de Tweede Kamer de eigen insiderlijst overleggen.

3. De commissievoorzitter nodigt de aldus besproken leden uit deel te nemen aan een vertrouwelijk overleg. Die uitnodiging dienen zij geheim te houden, los van de vraag of zij wensen deel te nemen aan het vertrouwelijke overleg. Ook het feit dat er een overleg wordt gehouden, dienen zij geheim te houden.

In Parlis en/of andere informatiesystemen van de Tweede Kamer wordt geen informatie opgenomen over het vertrouwelijke overleg.

Het vertrouwelijk overleg vindt plaats vanwege de wenselijkheid van tijdige betrokkenheid van de Kamer/commissie.

Leden die besluiten het overleg bij te wonen, worden ten laatste bij aanvang van het overleg op de hoogte gesteld van het onderwerp. Zij zouden dan alsnog kunnen besluiten geen kennis te willen nemen van de informatie, maar dienen ook dan geheimhouding te betrachten over het onderwerp alsmede het plaatsvinden van het overleg.

Tijdens het overleg worden de aanwezige leden door de Minister geïnformeerd. Tijdens het overleg kunnen de leden (technische) vragen stellen, leden wordt niet om instemming gevraagd, evenmin wordt er gevraagd naar hun (fractie)standpunt.

4. Vanuit het Ministerie van Financiën nemen ten hoogste deel aan het overleg:
 - De Minister van Financiën.
 - Eén of meer Financiënambtenaren.

Indien betrokkenheid van toezichthouders noodzakelijk is nemen vanuit de toezichthouder ten hoogste deel aan het overleg de in rang hoogst verantwoordelijke vertegenwoordiger van de toezichthouders en één of meer medewerkers.

5. Vanuit de Tweede Kamer nemen op enig moment ten hoogste deel aan het overleg²:
 - Voorzitter commissie Financiën.
 - Eén Kamerlid per fractie en groep of afsplitsingen daarvan. Een Kamerlid dat is verhinderd kan alleen worden vervangen door zijn/haar fractievoorzitter.
 - Een griffier of adjunct-griffier van de commissie Financiën.³
 - Een kenniscoördinator van de commissie Financiën.

² Het wordt wenselijk geacht de opsomming van mogelijke "insiders" aan de zijde van de Tweede Kamer uit te breiden.

³ Een adjunct-griffier van de commissie moet zo nodig de commissiegriffier kunnen vervangen bij het in ontvangst nemen van de vertrouwelijke stukken en/of bij afspraken voor inzage door leden. De terugvaloptie in de huidige werkafspraken betreft vervanging door de commissiegriffier van een andere commissie, die doorgaans inhoudelijk minder goed ingevoerd zal zijn in de materie. In de

- ⁴
 - Eventueel één stenograaf van de Dienst Verslag en Redactie.
6. Alle deelnemers van de zijde van de Kamer aan het overleg tekenen vooraf een verklaring waarmee zij bevestigen dat zij kennis hebben genomen van het mededelingsverbod en de overige verplichtingen die uit de MAR voortvloeien. Deze verklaring legt geen verplichtingen op die verder gaan dan de MAR. Eenieder die verzocht is een verklaring te tekenen, wordt door de commissiegriffier van de commissie op een insiderlijst geplaatst. De getekende verklaringen worden door de commissiegriffier bewaard.

Mochten leden van de commissie met hun fractievoorzitter over de verkregen informatie willen overleggen, dan melden zij dat vooraf aan de commissiegriffier. Die geeft aan hen een gelijkkluidende verklaring mee, die de fractievoorzitter dient te ondertekenen voordat hij van het commissielid informatie ontvangt. Daarbij zal het onderwerp van het overleg voor het ondertekenen van de verklaring niet genoemd worden. De getekende verklaring wordt weer ingeleverd bij de commissiegriffier en die voegt de naam van de fractievoorzitter toe aan de insiderlijst en bevestigt dit aan de fractievoorzitter. De fractievoorzitter draagt zelf zorg voor de geheimhouding van de ontvangen vertrouwelijke informatie. Mocht de fractievoorzitter hierover willen overleggen met andere fractievoorzitters, dan dient hij zich eerst via de commissiegriffier ervan te vergewissen dat die andere fractievoorzitter ook op de insiderlijst is opgenomen. Is dat niet het geval, dan kan de fractievoorzitter niet over de vertrouwelijke informatie overleggen met de fractievoorzitter die niet is opgenomen op de insiderlijst. Mochten leden van de commissie met een insider-Kamerlid uit de Eerste Kamer willen overleggen, dan dienen zij dit eerst aan te geven bij de commissiegriffier van de Tweede Kamer, zodat de commissiegriffier met de commissiegriffier van de Eerste Kamer kan uitzoeken welke leden in de Eerste Kamer op de betreffende insiderslijst zijn opgenomen.⁵

7. De informatieverschaffing kan worden ondersteund door vertrouwelijk opgestelde en getoonde presentaties van de zijde van Financiën en/of de toezichthouder. Eventuele stukken kunnen voorafgaand aan het overleg ter inzage beschikbaar worden gesteld aan de betrokken Kamerleden. Inzage zal plaatsvinden bij de commissiegriffier of adjunct-griffier. De minister voorziet hiertoe in een openbare aanbiedingsbrief waarin in ieder geval de gegevens vermeld worden zoals gespecificeerd in artikel 2, tweede lid, en artikel 4a, eerste lid van de Regeling vertrouwelijke stukken van de Tweede Kamer.⁶ Onverminderd hetgeen in voornoemde Regeling is bepaald, kunnen stukken ook tijdens een vertrouwelijk overleg ter inzage beschikbaar worden gesteld. Tijdelijke terinzagelegging is in uitzonderlijke gevallen mogelijk, conform hetgeen bepaald in artikel 4b van de Regeling vertrouwelijke stukken van de Tweede Kamer.⁷ Voorafgaand aan een schriftelijk of

werkafspraken met de Eerste Kamercommissie voor Financiën is de mogelijkheid opgenomen om een stafmedewerker (vergelijkbaar met een adjunct-griffier bij de Tweede Kamer) kennis te laten nemen van koersgevoelige informatie.

⁴ Kennisname door een kenniscoördinator kan van toegevoegde waarde zijn voor de commissie indien de kwestie begrotingstechnisch ingewikkeld is en de staf de commissie hierover van gedegen advies wil voorzien.

⁵ Deze toevoeging vormt het spiegelbeeld van de bepaling uit de werkafspraken die zijn gemaakt met de Eerste Kamer.

⁶ Dit gedeelte van deze toevoeging betreft een aanscherping van de huidige werkafspraken. De Regeling vertrouwelijke stukken bepaalt slechts dat in de openbare brief de afzender en de datum dient te staan, en – zo mogelijk – het onderwerp van de brief. Op grond van die brief kan de commissie in de procedurevergadering vaststellen of zij het vertrouwelijke karakter van de brief voldoende gemotiveerd vindt.

⁷ In dat artikel wordt gevraagd om een motivering van de tijdelijkheid van de terinzagelegging.

mondeling vertrouwelijk overleg met de minister van Financiën kunnen de vertrouwelijke verslagen van een (schriftelijk of mondeling) overleg tussen de Eerste Kamer en de minister van Financiën, indien deze van belang zijn voor het overleg, ter inzage worden aangeboden aan de betrokken Kamerleden.

8. Geheimhouding is een expliciete voorwaarde om aan het overleg deel te nemen. Van het overleg kan door de commissiegriffier in overleg tussen de commissievoorzitter en de Minister besloten worden tot het maken van een verslag. Dat kan een verslag op hoofdlijnen zijn of een beschrijving van het proces. Het verslag, dat naar zijn aard even vertrouwelijk is als het overleg zelf, kan, met de eventueel in het overleg gepresenteerde of uitgereikte documenten en de eventueel gemaakte aantekeningen van de leden, worden opgeslagen in de kluis van de commissiegriffier totdat de informatie wel openbaar kan worden gemaakt.

Indien de commissie een (vertrouwelijk) stenografisch verslag zou wensen te laten opmaken, dient een stenograaf van de Dienst Verslag en Redactie aan de vergadering deel te nemen. Een stenografisch verslag kan dienstig zijn voor de paper trail, indien daarin wordt vastgelegd wie aanwezig waren, en dat zij op wettelijke bepalingen gewezen zijn.

9. De commissievoorzitter en de minister overleggen over het moment waarop de verstrekte informatie openbaar kan worden gemaakt.

Den Haag, 3 december 2021

Door middel van deze brief informeer ik u over de werkafspraken over vertrouwelijke informatievoorziening inzake koersgevoelige informatie die ik onlangs met de Eerste Kamer heb gemaakt. De werkafspraken zijn bijgevoegd¹.

Met uw Kamer heb ik in april 2020 dergelijke werkafspraken gemaakt.² Ten opzichte van deze werkafspraken bevatten de werkafspraken die met de Eerste Kamer zijn gemaakt vier aanpassingen, die hieronder algemeen worden toegelicht.

1. Een Kamerlid dat is verhinderd voor het vertrouwelijk overleg met de Minister van Financiën kan alleen worden vervangen door zijn/haar fractievoorzitter. Mochten leden van de commissie met hun fractievoorzitter over de verkregen informatie willen overleggen, dan melden zij dat vooraf aan de commissiegriffier. Die zorgt dat de fractievoorzitter de insidersverklaring tekent voordat hij/zij van het commissielid informatie ontvangt. Daarbij zal het onderwerp van het overleg voor het ondertekenen van de verklaring niet genoemd worden. De commissiegriffier voegt de naam van de fractievoorzitter toe aan de insiderlijst. De fractievoorzitter draagt zelf zorg voor de geheimhouding van de ontvangen vertrouwelijke informatie.
2. Indien leden van de commissie met een insider-kamerlid uit de andere Kamer der Staten-Generaal willen overleggen, dan dienen zij dit eerst aan te geven bij de commissiegriffier van hun Kamer, zodat de commissiegriffier met de commissiegriffier van de andere Kamer kan uitzoeken welke leden in de andere Kamer der Staten-Generaal op de betreffende insiderslijst zijn opgenomen.
3. Voorafgaand aan een schriftelijk of mondeling vertrouwelijk overleg met de Minister van Financiën kunnen de vertrouwelijke verslagen van een (schriftelijk of mondeling) overleg tussen de andere Kamer der Staten-Generaal en de Minister van Financiën, indien deze van belang zijn voor het overleg, ter inzage worden aangeboden aan de betrokken Kamerleden.
4. Eventuele stukken zullen tijdens het overleg worden uitgereikt en weer worden ingenomen door ambtenaren van het ministerie of door de griffie van de betreffende Kamer der Staten-Generaal. De griffie van de betreffende Kamer zorgt dat alle insidersverklaringen getekend zijn voorafgaande aan het overleg en houdt de insiderslijsten bij.

Ik verzoek uw Kamer de bovenstaande aanvullingen ten opzichte van de eerder vastgestelde werkafspraken met betrekking tot uw Kamer te bekrachtigen.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Kamerstuk 28 165, nr. 323.

Werkafspraken Ministerie van Financiën – Eerste Kamer, commissie voor Financiën

Vastgesteld door Eerste Kamer, commissie voor Financiën: 12 oktober 2021

Geformaliseerd door Minister van Financiën: 3 december 2021

1

Vertrouwelijk (mondeling) overleg vindt plaats op het moment dat niet kan worden uitgesloten dat een overheidsmaatregel moet worden getroffen en de aanleiding en mogelijke oplossingsrichtingen voldoende in kaart zijn gebracht om in een vertrouwelijk overleg aan de Eerste Kamer te kunnen toelichten.

Noodzaak tot vertrouwelijkheid van dit overleg kan bijvoorbeeld zijn koersgevoelige, bedrijfsgevoelige, of toezichtvertrouwelijke informatie, bijvoorbeeld inzake het voornemen tot het aangaan of uitbreiden van staatsdeelnemingen waarop wettelijke geheimhoudingsbepalingen van toepassing zijn, waardoor voorafgaande autorisatie en het openbaar informeren in het kader van het budgetrecht niet mag of wenselijk wordt geacht.

2

Het eerste vertrouwelijke overleg in een besloten commissievergadering vindt plaats op initiatief van de minister van Financiën, indien er vaststaat dat er sprake is van vertrouwelijke informatie. De minister zal contact laten opnemen met het lid van de commissie dat als aanspreekpunt fungeert. Daarbij zal de minister van Financiën of zijn vertegenwoordiger aangeven dat hij vertrouwelijk wenst te overleggen, zonder dat hij het onderwerp van het overleg zal noemen. Wel zal hij aangeven uit welk van beide lijsten de kring van aanwezigen bij het overleg samengesteld kan worden.

Vervolgoverleg in een besloten commissievergadering vindt plaats op initiatief van de minister dan wel op initiatief van de commissievoorzitter.

De commissievoorzitter en de commissiegriffier zullen direct nadat zij zijn geïnformeerd een verklaring met betrekking tot vertrouwelijkheid tekenen. Daarbij wordt de standaardverklaring gebruikt (zie insidersverklaring).

De commissiegriffier houdt twee lijsten bij van leden die beschikbaar zijn voor vertrouwelijk overleg (insiderslijst). Eén lijst bestaat uit leden die namens hun fractie het woord voeren over **staatsdeelnemingen** en de andere lijst bestaat uit leden die namens hun fractie het woord voeren over **financiële instellingen**. Van elke fractie kan één lid op de lijsten worden opgenomen.

De commissievoorzitter zal in afstemming met de commissiegriffier en de minister vaststellen welke lijst met insiders er voor een vertrouwelijk overleg uitgenodigd dient te worden.

Uit de afstemming tussen commissievoorzitter, commissiegriffier en minister komt de maximale kring van eventuele insiders tot stand voor een vertrouwelijk overleg waarbij de geheimhoudingsplicht op grond van artikel 156a van het Reglement van Orde van de Eerste Kamer juncto de artikelen 7,8 en 9 van de gedragscode integriteit van toepassing is en waarbij voor de ontvangen vertrouwelijke informatie het mededelingsverbod van artikel 10 van de Verordening marktmisbruik (MAR)¹ geldt.

Uitgenodigde Kamerleden tekenen voorafgaand aan deelname aan het eerste vertrouwelijke overleg eenmalig een insidersverklaring. Kamerleden dragen zelf zorg voor de geheimhouding van de ontvangen vertrouwelijke informatie. Indien uitgenodigde Kamerleden geen verklaring tekenen, komen zij niet op de insiderslijst, waardoor ze niet deelnemen aan het vertrouwelijke overleg en geen vertrouwelijke informatie ontvangen.

¹ Verordening (EU) Nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik (Verordening marktmisbruik) en houdende intrekking van Richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijnen 2003/124, 2003/125/EG en 2004/72/EG van de Commissie (PbEU 2014, L 173)

De commissiegriffier houdt de insiderlijst bij, met alle bijkomende verplichtingen. De minister, als bron van de Koersgevoelige Informatie (KGI), kan dan volstaan met de Eerste Kamer, met als contactpersoon de commissievoorzitter, als entiteit op de eigen insiderlijst te vermelden.

Voorafgaande aan het vertrouwelijke overleg zal de commissiegriffier de lijst van deelnemers aan het ministerie van Financiën voorleggen om te bezien of er potentieel sprake zou kunnen zijn van belangenverstrengeling vanwege de hoofdfuncties van de betrokken leden.

Als een relevante toezichthouder erom vraagt, moet de Eerste Kamer de eigen insiderlijst overleggen.

3

De commissievoorzitter of de commissiegriffier nodigt de aldus besproken leden uit deel te nemen aan een vertrouwelijk overleg. Die uitnodiging dienen zij geheim te houden, los van de vraag of zij wensen deel te nemen aan het vertrouwelijke overleg. Ook het feit dat er een overleg wordt gehouden, dienen zij geheim te houden.

De commissievoorzitter zal in afstemming met de commissiegriffier en de minister vaststellen waar het vertrouwelijke overleg zal plaatsvinden.

In het CMS en/of andere informatiesystemen van de Eerste Kamer wordt geen informatie opgenomen over het vertrouwelijke overleg.

Het vertrouwelijk overleg vindt plaats vanwege de wenselijkheid van tijdige betrokkenheid van de Kamer/commissie.

Leden die besluiten het overleg bij te wonen, worden ten laatste bij aanvang van het overleg op de hoogte gesteld van het onderwerp. Zij zouden dan alsnog kunnen besluiten geen kennis te willen nemen van de informatie, maar dienen ook dan geheimhouding te betrachten over het onderwerp alsmede het plaatsvinden van het overleg. Tijdens het overleg worden de aanwezige leden door de minister geïnformeerd.

Tijdens het overleg kunnen de leden (technische) vragen stellen, leden wordt niet om instemming gevraagd, evenmin wordt er gevraagd naar hun (fractie)standpunt.

4

Vanuit het ministerie van Financiën nemen ten hoogste deel aan het overleg:

- De minister van Financiën.
- Eén of meer Financiënambtenaren.

Indien betrokkenheid van toezichthouders noodzakelijk is nemen vanuit de toezichthouder ten hoogste deel aan het overleg de in rang hoogst verantwoordelijke vertegenwoordiger van de toezichthouders en één of meer medewerkers.

5

Vanuit de Eerste Kamer nemen ten hoogste deel aan het overleg:

- Voorzitter van de commissie voor Financiën.
- Eén Kamerlid per fractie en groep of afsplitsingen daarvan. Een Kamerlid dat is verhinderd kan alleen worden vervangen door zijn/haar fractievoorzitter.
- De commissiegriffier Financiën.
- Eventueel een stafmedewerker commissie Financiën
- Eventueel één stenograaf van de Dienst Verslag en Redactie.

6

Alle deelnemers van de zijde van de Kamer aan het overleg tekenen vooraf een verklaring waarmee zij bevestigen dat zij kennis hebben genomen van het mededelingsverbod en de overige verplichtingen die uit de MAR voortvloeien. Deze verklaring legt geen verplichtingen op die verder gaan dan de MAR. Eenieder die verzocht is een verklaring te tekenen, wordt door de

commissiegriffier van de commissie op een insiderlijst geplaatst. De getekende verklaringen worden door de commissiegriffier bewaard.

Mochten leden van de commissie met hun fractievoorzitter over de verkregen informatie willen overleggen, dan melden zij dat vooraf aan de commissiegriffier. Die zorgt dat de fractievoorzitter de insidersverklaring tekent voordat hij van het commissielid informatie ontvangt. Daarbij zal het onderwerp van het overleg voor het ondertekenen van de verklaring niet genoemd worden. De commissiegriffier voegt de naam van de fractievoorzitter toe aan de insiderlijst. De fractievoorzitter draagt zelf zorg voor de geheimhouding van de ontvangen vertrouwelijke informatie. Mocht de fractievoorzitter hierover willen overleggen met andere fractievoorzitters, dan dient hij zich eerst via de commissiegriffier ervan te vergewissen dat die andere fractievoorzitter ook op de insiderlijst is opgenomen. Is dat niet het geval, dan kan de fractievoorzitter niet over de vertrouwelijke informatie overleggen met de fractievoorzitter die niet is opgenomen op de insiderlijst.

Mochten leden van de commissie met een insider-kamerlid uit de Tweede Kamer willen overleggen, dan dienen zij dit eerst aan te geven bij de commissiegriffier van de Eerste Kamer, zodat de commissiegriffier met de commissiegriffier van de Tweede Kamer kan uitzoeken welke leden in de Tweede Kamer op de betreffende insiderslijst zijn opgenomen.

7

De informatieverschaffing kan worden ondersteund door vertrouwelijk opgestelde en getoonde presentaties van de zijde van het ministerie van Financiën en/of de toezichthouder.

Eventuele stukken zullen tijdens het overleg worden uitgereikt en weer worden ingenomen door ambtenaren van het ministerie of door de stafmedewerker van de Eerste Kamer. Vaak worden deze stukken al voorafgaand aan het overleg ter inzage beschikbaar gesteld aan de betrokken Kamerleden. Inzage zal plaatsvinden in de Eerste Kamer. Indien dit praktisch niet mogelijk is bij de Eerste Kamer kan worden uitgeweken naar de Tweede Kamer of het ministerie van Financiën.

Voorafgaand aan een schriftelijk of mondeling vertrouwelijk overleg met de minister van Financiën kunnen de vertrouwelijke verslagen van een (schriftelijk of mondeling) overleg tussen de Tweede Kamer en de minister van Financiën, indien deze van belang zijn voor het overleg, ter inzage worden aangeboden aan de betrokken Kamerleden.

8

Geheimhouding is een expliciete voorwaarde om aan het overleg deel te nemen. Van het overleg kan door de commissiegriffier in overleg tussen de commissievoorzitter en de minister besloten worden tot het maken van een verslag. Dat kan een verslag op hoofdlijnen zijn of een beschrijving van het proces. Het verslag, dat naar zijn aard even vertrouwelijk is als het overleg zelf, kan, met de eventueel in het overleg gepresenteerde of uitgereikte documenten en de eventueel gemaakte aantekeningen van de leden, worden opgeslagen in de kluis van de commissiegriffier totdat de informatie wel openbaar kan worden gemaakt.

Indien de commissie een (vertrouwelijk) stenografisch verslag zou wensen te laten opmaken, dient een stenograaf van de Dienst Verslag en Redactie aan de vergadering deel te nemen. Een stenografisch verslag kan dienstig zijn voor de paper trail, indien daarin wordt vastgelegd wie aanwezig waren, en dat zij op wettelijke bepalingen gewezen zijn.

9

De commissievoorzitter en de minister overleggen over het moment waarop de verstrekte informatie openbaar kan worden gemaakt.